

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ

മഹർഷി വേദവ്യാസപ്രണീതം ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം
॥ അഷ്ടമസ്കന്ധേ ഏകോനവിംശോഽധ്യായഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ

ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം

॥ അഷ്ടമസ്കന്ധേ ഏകോനവിംശോധ്യായഃ ॥

ശ്രീശുക ഉവാച

ഇതി വൈരോചനേർവാക്യം ധർമയുക്തം സസൂന്യതം ।

നിശമ്യ ഭഗവാൻപ്രീതഃ പ്രതിനന്ദ്യദമബ്രവീത് ॥ 1 ॥

ശ്രീഭഗവാനുവാച

വചസ്തവൈതജ്ജനദേവ സൂന്യതം

കുലോചിതം ധർമയുതം യശസ്കരം ।

യസ്യ പ്രമാണം ഭൃഗവഃ സാമ്പരായേ

പിതാമഹഃ കുലവൃദ്ധഃ പ്രശാന്തഃ ॥ 2 ॥

ന ഹ്യേതസ്ഥിൻകുലേ കശ്ചിന്നിഃസത്തുഃ കൃപണഃ പുമാൻ ।

പ്രത്യാഖ്യാതാ പ്രതിശ്രുത്യ യോ വാദാതാ ദ്വിജാതയേ ॥ 3 ॥

ന സന്തി തീർഥേ യുധി ചാർഥിനാർഥിതാഃ

പരാങ്മുഖാ യേ ത്വമനസ്വിനോ നൃപാഃ ।

യുഷ്മത്കുലേ യദ്യശസാമലേന

പ്രഹ്ലാദ ഉദ്ഭാതി യഥോഡുപഃ ഖേ ॥ 4 ॥

യതോ ജാതോ ഹിരൺയാക്ഷശ്ചരണേനക ഇമാം മഹീം ।

പ്രതിവീരം ദിഗ്വിജയേ നാവിന്ദത ഗദായുധഃ ॥ 5 ॥

യം വിനിർജിത്യ കൃച്ഛേണ വിഷ്ണുഃ ക്ഷമോദ്ധാര ആഗതം |
നാത്മാനം ജയിനം മേനേ തദ്വിര്യം ഭൂർയനുസ്മരൻ || 6 ||

നിശമ്യ തദ്വധം ഭ്രാതാ ഹിരണ്യകശിപുഃ പുരാ |
ഹന്തും ഭ്രാതൃഹണം ക്രുദ്ധോ ജഗാമ നിലയം ഹരേഃ || 7 ||

തമായാന്തം സമാലോക്യ ശൂലപാണിം കൃതാന്തവത് |
ചിന്തയാമാസ കാലജേന്താ വിഷ്ണുർമായാവിനാം വരഃ || 8 ||

യതോ യതോഹം തത്രാസൗ മൃത്യുഃ പ്രാണഭൃതാമിവ |
അതോഹമസ്യ ഹൃദയം പ്രവേക്ഷ്യാമി പരാഗ്ദ്യശഃ || 9 ||

ഏവം സ നിശ്ചിത്യ രിപോഃ ശരീര -
മാധാവതോ നിർവിവിശ്വേസുരേന്ദ്ര |
ശ്വാസാനിലാന്തർഹിതസുക്ഷ്മദേഹ -
സ്തത്പ്രാണരന്ധ്രേണ വിവിഗ്നചേതാഃ || 10 ||

സ തന്നികേതം പരിമൃശ്യ ശൂന്യ -
മപശ്യമാനഃ കുപിതോ നനാദ |
ക്ഷമാം ദ്യാം ദിശഃ ഖം വിവരാൻസമുദ്രാൻ
വിഷ്ണും വിചിൻവൻ ന ദദർശ വീരഃ || 11 ||

അപശ്യന്നിതി ഹോവാച മയാൻവിഷ്ടമിദം ജഗത് |
ഭ്രാതൃഹാ മേ ഗതോ നൂനം യതോ നാവർതതേ പുമാൻ || 12 ||

വൈരാനുബന്ധ ഏതാവാനാമൃത്യോരിഹ ദേഹിനാം |
അജ്ഞാനപ്രഭവോ മന്യുരഹമ്മാനോപബൃഹിതഃ || 13 ||

പിതാ പ്രഹ്ലാദപുത്രസ്തേ തദ്വിദ്വാന്വിജവത്സലഃ |
സ്വമായുർദ്വിജലിംഗേഭ്യോ ദേവേഭ്യോദാത് സ യാചിതഃ || 14 ||

ഭവാനാചരിതാസ്ഥർമാനാസ്ഥിതോ ഗൃഹമേധിഭിഃ |
ബ്രാഹ്മണൈഃ പൂർവജൈഃ ശൂരൈരൻയൈശ്ചോദ്യമാകീർത്തിഭിഃ || 15 ||

തസ്മാത് ത്വന്തോ മഹീമീഷദ് വൃണ്യഹം വരദർഷഭാത് |
പദാനി ത്രീണി ദൈത്യേന്ദ്ര സമ്മിതാനി പദാ മമ || 16 ||

നാൻയത് തേ കാമയേ രാജൻവദാൻയാജ്ജഗദീശ്വരാത് |
നൈനഃ പ്രാപ്നോതി വൈ വിദ്വാൻയാവദർഥപ്രതിഗ്രഹഃ || 17 ||

ബലിരുവാച
അഹോ ബ്രാഹ്മണദയാദ വാചസ്തേ വൃദ്ധസമ്മതാഃ |
ത്വം ബാലോ ബാലിശമതിഃ സ്വാർഥം പ്രത്യബുധോ യഥാ || 18 ||

മാം വചോഭിഃ സമാരാധ്യ ലോകാനാമേകമീശ്വരം |
പദത്രയം വൃണീതേ യോബുദ്ധിമാൻ ദ്വീപദാശുഷം || 19 ||

ന പുമാൻ മാമുപവ്രജ്യ ഭൂയോ യാചിതുമർഹതി |
തസ്മാദ് വൃത്തികരീം ഭൂമിം വടോ കാമം പ്രതീച്ഛ മേ || 20 ||

ശ്രീഭഗവാനുവാച
യാവന്തോ വിഷയാഃ പ്രേഷ്ഠാസ്ത്രിലോക്യാമജിതേന്ദ്രിയം |
ന ശക്നുവന്തി തേ സർവേ പ്രതിപൂരയിതും നൃപ || 21 ||

ത്രിഭിഃ ക്രമൈരസന്തുഷ്ടോ ദ്വീപേനാപി ന പൂർയതേ |
നവവർഷസമേതേന സപ്തദ്വീപവരേച്ഛയാ || 22 ||

സപ്തദ്വീപാധിപതയോ നൃപാ വൈന്യഗയാദയഃ |
അർദ്ധൈഃ കാമൈർഗതാ നാന്തം തൃഷ്ണായാ ഇതി നഃ ശ്രുതം ||
23 ||

യദൃച്ഛയോപപന്നേന സന്തുഷ്ടോ വർത്തതേ സുഖം |
നാസന്തുഷ്ടസ്ത്രിഭിർലോകൈരജിതാത്ഥോപസാദിതൈഃ || 24 ||

പുംസോഽയം സംസൃതേർഹേതുരസന്തോഷോഽർഥകാമയോഃ |
യദൃച്ഛയോപപന്നേന സന്തോഷോ മുക്തയേ സ്ഥൂതഃ || 25 ||

യദൃച്ഛാലാഭതുഷ്ടസ്യ തേജോ വിപ്രസ്യ വർധതേ |
തത് പ്രശാമ്യത്യസന്തോഷാദംഭസേവാശുശുക്ഷണിഃ || 26 ||

തസ്മാത് ത്രീണി പദാൻയേവ വൃണേ ത്വദ് വരദർഷഭാത് |
ഏതാവതൈവ സിദ്ധോഽഹം വിത്തം യാവത്പ്രയോജനം || 27 ||

ശ്രീശുക ഉവാച
ഇത്യുക്തഃ സ ഹസന്നാഹ വാഛരാതഃ പ്രതിഗൃഹ്യതാം |
വാനായ മഹീം ദാതും ജഗ്രാഹ ജലഭാജനം || 28 ||

വിഷ്ണവേ ക്ഷമാം പ്രദാസ്യന്തമുശനാ അസുരേശ്വരം |
ജാനംശ്ചികീർഷിതം വിഷ്ണോഃ ശിഷ്യം പ്രാഹ വിദാം വരഃ || 29 ||

ശുക ഉവാച
ഏഷ വൈരോചനേ സാക്ഷാദ് ഭഗവാൻവിഷ്ണുരവ്യയഃ |
കശ്യപാദദിതേർജാതോ ദേവാനാം കാർയസാധകഃ || 30 ||

പ്രതിശ്രുതം ത്രയൈതസ്തൈമ യദനർഥമജാനതാ |
ന സാധു മന്യേ ദൈത്യാനാം മഹാനുപഗതോഽനയഃ || 31 ||

ഏഷ തേ സ്ഥാനമൈശ്വര്യം ശ്രിയം തേജോ യശഃ ശ്രുതം |
ദാസ്യത്യാച്ഛിദ്യ ശക്രായ മായാമാണവകോ ഹരിഃ || 32 ||

ത്രിഭിഃ ക്രമൈരിമാൻ ലോകാൻവിശ്വകായഃ ക്രമീഷ്യതി |
സർവസ്വം വിഷ്ണവേ ദത്ത്വാ മുഖ്യ വർതിഷ്യസേ കഥം || 33 ||

ക്രമതോ ഗാം പദൈകേന ദ്വിതീയേന ദിവം വിഭോഃ |
ഖം ച കായേന മഹതാ താർതീയസ്യ കുതോ ഗതിഃ || 34 ||

നിഷ്ഠാം തേ നരകേ മന്യേ ഹൃപ്രദാതുഃ പ്രതിശ്രുതം |
പ്രതിശ്രുതസ്യ യോനീശഃ പ്രതിപാദയിതും ഭവാൻ || 35 ||

ന തദ്ദാനം പ്രശംസന്തി യേന വൃത്തിർവിപദ്യതേ |
ദാനം യജ്ഞസ്തപഃ കർമ്മ ലോകേ വൃത്തിമതോ യതഃ || 36 ||

ധർമായ യശസ്യേർത്ഥമായ കായായ സ്വജനായ ച |
പഞ്ചധാ വിഭജൻവിത്തമിഹാമുത്ര ച മോദതേ || 37 ||

അത്രാപി ബഹുചൈർഗീതം ശൃണു മേന്ദ്രസുരസത്തമ |
സത്യമോമിതി യത് പ്രോക്തം യന്നേത്യാഹാനൃതം ഹി തത് || 38 ||

സത്യം പുഷ്പഫലം വിദ്യാദാത്മവൃക്ഷസ്യ ഗീയതേ |
വൃക്ഷേജീവതി തന്ന സ്യാദനൃതം മൂലമാത്മനഃ || 39 ||

തദ് യഥാ വൃക്ഷ ഉന്മൂലഃ ശുഷ്യത്യുദ്യർതതേഽചിരാത് |
ഏവം നഷ്ടാനൃതഃ സദ്യ ആത്മാ ശുഷ്യന്ന സംശയഃ || 40 ||

പരാഗ് രിക്തമപൂർണ്ണം വാ അക്ഷരം യത് തദോമിതി |
യത് കിഞ്ചിദോമിതി ബ്രൂയാത് തേന രിച്യേത വൈ പൂമാൻ |
ഭിക്ഷവേ സർവമോംകൂർവന്നാലം കാമേന ചാത്മനേ || 41 ||

അഥൈതത് പൂർണ്ണമഭ്യാത്മം യച്ച നേത്യനൃതം വചഃ |
സർവം നേത്യനൃതം ബ്രൂയാത് സ ദുഷ്കീർതിഃ ശ്വസൻമൃതഃ || 42 ||

സ്ത്രീഷു നർമവിവാഹേ ച വൃത്തൗർഥേ പ്രാണസങ്കടേ |
ഗോബ്രാഹ്മണാർഥേ ഹിംസായാം നാനൃതം സ്യാജ്ജുഗുപ്സിതം || 43 ||

|| ഇതി ശ്രീമദ്ഭാഗവതേ മഹാപുരാണേ പാരമഹംസ്യാം സംഹിതായാം

അഷ്ടമസ്കന്ധേ വാമനപ്രാദുർഭാവേ ഏകോനവിംശോധ്യായഃ ||